

Kurzus kódja(i): FLMD-322.03

Kurzus címe: Deleuzeiánus szerző-olvasatok

Tanár neve: Györi Zsolt

Kurzus időpontja, helye: Kéthetente péntek 10 00-13 15, -137

Vetítések időpontja, helye: Órán kívüli filmnézés

Kurzus típusa: szeminárium

Kurzus leírása: A kurzus Gilles Deleuze filmelméletének talán leggyakorlatiasabb, filozófiai előképzettség nélkül is hozzáférhető vetületét tárgyalja. Mindenekelőtt arra teszünk kísérletet, hogy kiemeljük Deleuze gondolatmenetének azokat az elemeit, melyek a filmmédiaum szerzők általi birtokbavételét és ennek mikéntjét írják le. Deleuze filmkészítői portréinak sajátosága, egyedisége a korábbi szerzői elméletekhez képest abban áll, hogy egyfelől érdektelenség mutatkozik a szerző hús-vér lényére iránt, másfelől egy taxonomikus rendszerbe ágyazva beszél alkotásokról mint egyedi, alapvetően mégis nyitott gondolatstruktúrákról. E nyitottság különösen fontos lesz számunkra a kurzus során, amennyiben lehetőséget kínál arra, hogy rendszerszinten hasonlítsunk össze tematikai és stílári kérdésselvetéseket és meghatározzuk az egymástól meglehetősen távolinak tűnő életművek közös metszeteit.

Szorosabb értelemben a kurzus a cselekvőképesség problémáját járja körül, mely bár nem tartozik Deleuze alapfogalmai közé, de mint látni fogjuk, gondolatmenetének fontos eleme, kulcsszerepe van a cselekményvezetésben és karakterformálásban, valamint a mozgás-kép és az idő-kép megkülönböztetésében. A szemináriumok során egyes alkotásokat, illetve életműciklusokat vizsgálunk, ahol erre lehetőség van Deleuze passzusok alapján, ahol nincs, ott téziseinek szellemében.

Syllabusz:

Óra	Időpont	T é m a
1-2	Szeptember 17 10 00-13 15	Bevezetés A Deleuze-i filmelmélet gyökerei. A szerzői elméletek vázlatos áttekintése. A Deleuze-i szerzői elmélet alapvonásai. Ki/mi a szerző? Cselekvőképesség, elbeszélés, motiváció, karakterizáció. Kötelező olvasmányok Nánay Bence, „Meghalt a szerző. Éljen a szerző!” <i>Metropolis</i> 7.4: 8-19. Gilles Deleuze, “Előszó” <i>A mozgás-kép</i> , 5-6. Gilles Deleuze, “Preface to the English edition” <i>Time-Image</i> , xi-xiii.
2	Október 1 10 00-13 15	Mozgás-kép és idő-kép között Cselekvőképesség a mozgás-képben: az egyénített hős. Cselekvőképtelenség az idő-képben: a modern hős és az idő mint folyamatos válság. Tünetek és korrajzok. Kötelező filmek: Christopher Nolan, <i>Memento</i> (2000) Huszárik Zoltán: <i>Szindbád</i> (1971) Kötelező olvasmány: Kovács András Bálint, részlet a “A film új filozófiája – és az átmenet filmjei” <i>A film szerint a világ</i> , 142-155. Ajánlott olvasmányok: Gelencsér Gábor, „A Szerelem és a Szindbád” in <i>A Titanic zenekara: Stílusok és irányzatok a hetvenes évek magyar filmművészetében</i> (Budapest: Osiris, 2002), 60-

		89. Györi Zsolt: „Memento: a műfajfilm Szinbádja?” <i>Apertúra filmelméleti és filmtörténeti szakfolyóirat</i> 5. (2010) no. 2.
3	Október 15 10 00-13 15	<p>Huston Az akció-kép nagy és kis formája John Huston műveiben. A rés és a repedés fogalma Hustonnál. <i>Freud</i> – az életmű konceptuális középpontja.</p> <p>Kötelező olvasmány: Norman N. Holland, “Seeing Huston’s <i>Freud</i>” http://www.clas.ufl.edu/users/nholland/huston.htm</p> <p>Kötelező filmek: <i>Kallódó emberek</i> (1961) <i>Freud</i> (1962) <i>Az iguána éjszakája</i> (1964)</p> <p>Ajánlott filmek: <i>A holtak</i> (1987) <i>Moby Dick</i> (1956) <i>Kitaszítva (Nincs bocsánat)</i> (1960) <i>Tükörkép egy aranyos szempárban</i> (1967) <i>A Sierra Made kincse</i> (1948)</p>
4	November 12 10 00-13 15	<p>Herzog A kicsi és a nagy Werner Herzognál. A hasztalan és a hasznavehetetlen fogalmai. Délibabok és antropológia.</p> <p>Kötelező olvasmány: Gilles Deleuze, részlet “Az alakzatok vagy a formák átalakulása” <i>A mozgás-kép</i>, 226-229. Paul Cronin, ed. részlet “Fact and Truth,” <i>Herzog on Herzog</i>, 238-243.</p> <p>Kötelező filmek: <i>Medvebarát</i> (2005) <i>Kaspar Hauser</i> (1974)</p> <p>Ajánlott filmek: <i>Fitzcarraldo</i> (1982) <i>Ahol a zöld hangyák álmodnak</i> (1984) <i>Fata Morgana</i> (1971)</p>
5	November 26 10 00-13 15	<p>Welles Orson Welles és az idő közvetlen képe. Az igazmondó embertől a művészig. A nietzscheiánus Welles.</p> <p>Kötelező olvasmány: Gilles Deleuze, részlet “Jelencsúcsok és multságok” <i>Az idő-kép</i>, 126-138. Gilles Deleuze, részlet “A hamisság hatalma” <i>Az idő-kép</i>, 164-176.</p> <p>Kötelező filmek: <i>Bizalmas jelentés</i> (1955) <i>A gonosz érintése</i> (1958)</p> <p>Ajánlott filmek: <i>Az Ambersonok tündöklése</i> (1942) <i>Othello</i> (1952) <i>A per</i> (1962)</p>

		<i>F for Fake</i> (1973)
6	December 10 10 00-13 15	Waters A test filmművészete és John Waters korai életműve A színész mint sokk-érték. végkonklúziók Kötelező olvasmány: Tom Hoiser, "An Interview with filmmaker John Waters" http://www.fluencyllc.com/advopath/modcor/MC6/waters/johnwatersinterview.html Kötelező filmek: <i>Rózsaszín flamingók</i> (1972) Ajánlott filmek: <i>Female Trouble</i> (1974) <i>Desperate Living</i> (1977)

Kurzus teljesítésének követelményei: A szemináriumokon az aktív jelenlét elengedhetetlen, a félév során a 3 óránál többet hiányzó diákok automatikusan „nem teljesített” beírást kapnak.
A kurzus teljesítéséhez december 20-ig egy min. 12 oldalas (1.5-es sorköz, 12-es betűméret) Deleuze-iánus ihletésű szerző portrét tartalmazó esszét kell leadni.

Vetített filmek: Lásd fent.

Kötelező / ajánlott irodalom: Lásd fent.